

**Een onderzoek naar de ervaringen van jongeren, ouders en
pedagogisch medewerkers in kleinschalige woonvoorziening X over een
periode van 1,5 en 2,5 jaar ten aanzien van de uitkomsten
'doelrealisatie', 'tevredenheid' en 'stabiliteit'**

Student: Gea Wiersma (S4490290)

Begeleider en eerste beoordelaar: Dr. A.E. Zijlstra

Tweede beoordelaar: V.E. Heininga

Rijksuniversiteit Groningen

Faculteit der Gedrags- en Maatschappijwetenschappen

Bachelorwerkstuk Pedagogische Wetenschappen

Juni 2024

Aantal woorden: 5664

Abstract

Residential care is important for young people who cannot live at home due to serious family issues or behavioral problems. An alternative to this is small-scale residential facilities where up to 8 youths can stay. These facilities prioritize a stable and safe environment with personalized care and continuous support. There are always three to four permanent pedagogical staff members working with the group. The aim of this study is to examine the outcomes of youths placed in small-scale residential facility X, with an emphasis on goal achievement, stability and satisfaction 1.5 and 2.5 years after placement. A qualitative design with retrospective data are used, and semi-structured interviews were conducted with nine youths, their parents and the pedagogical staff. Atlas.Ti was used to conduct a thematic analysis of the data in order to evaluate goal achievement, stability and satisfaction. The results show that small-scale residential facilities offer a stable environment with consistent support, contributing to high satisfaction and effective goal achievement. This study emphasizes the value of consistent relationships and individualized care for the positive development of youths in residential care.

Keywords: Small-scale, residential care, satisfaction, goal achievement, stability, individualized care, retrospective data.

Inleiding

Het aantal jeugdigen dat niet meer thuis kan wonen is zorgwekkend (Yperen et al., 2019). In Nederland zijn naar schatting bijna 40.000 jeugdigen niet meer in staat om thuis te wonen vanwege een onleefbare gezinssituatie (CBS, 2023). Uithuisplaatsing kan een waardevol alternatief zijn voor een veilige opvoeding en positieve ontwikkeling van jeugdigen wanneer thuis opgroeien niet mogelijk is (Bartelink et al., 2017; Leloux-Opmeer et al., 2017).

Residentiële jeugdhulp wordt specifiek ingezet bij jeugdigen met ernstige gedragsproblemen (Patel et al., 2018; De Lange et al., 2015) en biedt intensieve ondersteuning aan jeugdigen met ernstige problemen, vaak in combinatie met gezinsproblematiek zoals complexe ouder-kind relaties, ouderlijke psychische problemen, of verslaving (Patel et al., 2018; Nijhof et al., 2020). Dit biedt deze jeugdigen de kans om aan gedragsproblemen te werken en positieve veranderingen door te maken, soms vrijwillig maar vaak gedwongen (De Lange et al., 2015). Gemiddeld duurt het verblijf per plaatsing 3 tot 9 maanden, afhankelijk van individuele behoeften en behandelplannen (Preyde et al., 2011).

In de afgelopen twee decennia werd residentiële zorg gezien als een hulpvorm die zoveel mogelijk vermeden moet worden (Whittaker et al., 2016). Dit heeft te maken met onder meer zorgen over hechting, onveiligheid, waaronder angst voor seksueel misbruik en geweld (De Winter, 2019; Samson, 2012; Harder, 2018). Residentiële hulp wordt daarom bij voorkeur kortdurend ingezet, waarbij jeugdigen snel naar lichtere, perspectief biedende zorgvormen worden overgeplaatst. Dit kan echter leiden tot nadelen zoals herhaalde overplaatsingen en wisseling van pedagogisch medewerkers, wat het moeilijk maakt om een goede relatie met hen op te bouwen (Leloux-Opmeer et al., 2016; Konijn & Van der Steege, 2013; Harder, 2018).

Jeugdigen hebben een veilige en stabiele woonplek nodig, met een eigen netwerk buiten de jeugdhulp (van Abeelen, 2019). Continuïteit in de relatie met de pedagogisch medewerkers, veiligheid, voorspelbaarheid en zekerheid zijn essentieel (Tuenter et al., 2022). Kleinschalige woonvoorzieningen zijn hierbij waardevol (Gibbs & Sinclair, 1998; Clough et al., 2006) en bieden een thuis voor een kleine groep jeugdigen met meervoudige problematiek, ondersteund door een klein, vast team van drie tot vier medewerkers (Nijhof et al., 2020). Het idee achter kleinschalige woonvoorzieningen als alternatief is dat heterogene en complexe problematiek van de jongere om maatwerk vraagt en niet kan worden uitgegaan van een 'one size fits all'- benadering (Connor et al., 2004).

Kleinschalige leefgroepen van zes tot acht jeugdigen bieden meer mogelijkheden voor een veilig leefklimaat waarin individuele aandacht, rust en continuïteit aanwezig is, wat kan leiden tot het aangaan van nieuwe hechtingsrelaties en het verminderen van de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen (Boendermaker et al., 2023; Dekker et al., 2016). Ze bevorderen betere relaties en ontwikkeling en minimaliseren negatieve interacties en geweld (Department of Health, 1998; Bastiaanssen et al., 2019). Bovendien is er in kleine groepen minder behoefte aan uniforme regels, wat het risico op repressie verkleint en de kans op positieve uitkomsten vergroot (Van Schie et al., 2020).

Er is beperkt wetenschappelijk onderzoek gedaan naar factoren die gebruikt worden om de uitkomsten van residentiële jeugdhulp te meten, namelijk doelrealisatie, stabiliteit en tevredenheid (Riemersma et al., 2023; Rabley et al., 2014). Meer onderzoek is nodig om deze factoren in kaart te brengen. Dit onderzoek richt zich op de jeugdigen die momenteel in kleinschalige woonvoorziening X wonen en zal de uitkomsten van de zorg aan jeugdigen gedurende hun verblijf in kaart brengen (Thoburn, 2016). Deze zal aan de hand van drie verschillende variabelen worden gemeten. De eerste variabele stabiliteit impliceert dat jeugdigen gedurende hun verblijf in residentiële zorg niet regelmatig van plaats veranderen en een consistente en ondersteunende omgeving ervaren (Riemersma et al., 2023). De tweede variabele tevredenheid, meet in hoeverre het hulpaanbod op de hulpvraag is afgestemd. Het biedt een nuttige indicatie van hoe effectief en passend de geboden ondersteuning is (Ramos et al., 2006). De laatste factor, doelrealisatie, kijkt naar de mate waarin de beoogde doelen en resultaten zijn behaald bij het verlenen van zorg en ondersteuning aan de jeugdige (Vries et al., 2013).

Naast reeds uitgevoerd kwantitatief onderzoek (Knorth & Harder, 2022; Eriksson et al., 2024) is het belangrijk kwalitatief onderzoek te doen, vanwege de complexiteit en variabiliteit van uitkomsten in de kleinschalige woonvoorziening (Thoburn, 2016). Ook een retrospectieve analyse met meerdere metingen over een langere periode is nodig om de veranderingen over tijd in ervaringen en relatie tussen de plaatsing van de jeugdige en de doelrealisatie, stabiliteit en tevredenheid vast te stellen en te beoordelen (Knorth et al., 2008). Hierbij is het inzetten van een multi-informant perspectief belangrijk, omdat jeugdigen, hun ouders en pedagogisch medewerkers verschillende percepties kunnen hebben waardoor resultaten nauwkeuriger worden begrepen (Thoburn, 2016).

Het onderzoeksdoel is om de terugblik van jeugdigen, hun ouders en de pedagogisch medewerkers te meten met betrekking tot hun verblijf in kleinschalige woonvoorziening X 1,5 en 2,5 jaar na plaatsing en hierbij de uitkomsten doelrealisatie, stabiliteit en tevredenheid te

analyseren. De onderzoeksvraag luidt als volgt: Wat zijn de uitkomsten van de ervaringen van jeugdigen, ouders en pedagogisch medewerkers in kleinschalige woonvoorziening X over een periode van 1,5 en 2,5 jaar ten aanzien van de termen doelrealisatie, stabiliteit en tevredenheid?

Methode

Onderzoeksdesign

Dit onderzoek betreft een kwalitatief design met retrospectieve metingen en maakt deel uit van een groter onderzoek met een casestudy design. Het maakt gebruik van data uit een groter onderzoek gestart in 2019, gericht op het begrijpen van uitkomsten en ervaringen van jeugdigen in alternatieve residentiële hulpvormen (Riemersma et al., z.d.). Het omvat verschillende perspectieven, waaronder die van ouders, jongeren en pedagogisch medewerkers. De uitvoering van het onderzoek is goedgekeurd door de ethische commissie van Pedagogische Wetenschappen en Onderwijskunde van de Rijksuniversiteit Groningen goedgekeurd (Riemersma et al., z.d.).

Participanten

De steekproef bestond uit acht jeugdigen, ouders en de pedagogisch medewerkers van jeugdigen die momenteel verbleven bij kleinschalige woonvoorziening X. De leeftijd van de jeugdigen varieerde van zes tot achttien jaar, met een mogelijkheid voor deelname van jeugdigen tussen achttien en twintig jaar, zolang zij niet binnen een jaar zelfstandig gingen wonen. Jeugdigen die niet zelfstandig een vragenlijst konden invullen werden uitgesloten. Er werd gestreefd naar een heterogene onderzoeksgroep, waarbij variatie werd nagestreefd op het gebied van leeftijd, etniciteit, geslacht, sociaaleconomische klasse en klinische problemen.

Setting

Het onderzoek is uitgevoerd in kleinschalige woonvoorziening X, waar maximaal acht jeugdigen vanaf zes jaar wonen. Er zijn altijd drie pedagogisch medewerkers aanwezig.

Instrumenten

In dit onderzoek zijn de ervaringen van de jeugdigen, ouders en pedagogisch medewerkers in kaart gebracht door middel van semigestructureerde interviews (zie bijlage C, D en E) waarin is teruggeblikt op de ervaringen van jeugdigen 1,5 en 2,5 jaar na plaatsing in kleinschalige woonvoorziening X. Deze interviews bieden inzicht in de uitkomsten doelrealisatie ('Hoe gaat het nu?'), tevredenheid ('Hoe heb je de hulp ervaren?') en stabiliteit ('Jij verblijft nu hier? Hoe is dat voor jou?').

Onderzoeksprocedure

Bij aanvang van de plaatsing in kleinschalige woonvoorziening X werden ouders en jeugdigen benaderd door een pedagogisch medewerker met het verzoek om deel te nemen aan het onderzoek. Na instemming werd een afspraak gepland om het onderzoek nader toe te lichten en eventuele vragen te beantwoorden. Voor jeugdigen van 6 tot 18 jaar werd schriftelijke toestemming gevraagd van de ouders. Jeugdigen van 12 tot 18 jaar moesten, net als hun ouders en de betrokken pedagogisch medewerkers, zelf ook schriftelijke toestemming geven. De interviews zijn bij 30 respondenten afgenomen 1,5 jaar na plaatsing, waarbij bij 10 respondenten een follow-up plaatsvond na 2,5 jaar. Om de jeugdigen op hun gemak te stellen tijdens de interviews, werden attributen als huisjes en bloemen gebruikt. Met toestemming van de deelnemers werden de interviews opgenomen.

Data-analyse

De interviews zijn getranscribeerd in F4transkript en vervolgens thematisch geanalyseerd in Atlas.Ti. Met behulp van het ‘Constant Comparative Design’ werden de verschillende codes vervolgens vergeleken en werden er aanpassingen gemaakt (Boeije 2002; Glaser, 1969). Allereerst zijn de transcripten doorgelezen om bekend te raken met de data. Daarna is begonnen met deductief coderen op de uitkomsten ‘stabiliteit’, ‘tevredenheid’ en ‘doelrealisatie’. Hierbij is de data gecategoriseerd door labels toe te kennen aan de verschillende fragmenten (Flick, 2018). Wanneer bijvoorbeeld een ervaring over de hulp werd gedeeld, werd de code ‘tevredenheid’ toegekend. Vervolgens zijn de interviews inductief gecodeerd binnen de deductieve hoofdcodes (zie bijlage B). Hierbij zijn mogelijk nieuwe codes en patronen ontdekt die vooraf niet waren geïdentificeerd, wat de mogelijkheid bood om een dieper begrip van het transcript te verkrijgen (Flick, 2018). De inductieve codes werden gesorteerd op verschillende thema’s waarbij relevante citaten werden geordend. Er is vervolgens een codeboom (zie bijlage A) opgesteld bestaande uit hoofd- en subcodes, om een gestructureerd overzicht te geven.

De subcodes zijn vergeleken met de hoofdcodes (doelrealisatie, stabiliteit en tevredenheid) en verfijnd door eventueel codes verder onder te verdelen in subcodes of minder relevante codes uit te sluiten (Flick, 2018). Deze bevindingen omvatten zowel overeenkomsten als verschillen in patronen met betrekking tot doelrealisatie, stabiliteit en tevredenheid in de interviews die plaatsvonden na 1,5 en 2,5 jaar. Dit hielp bij het verkrijgen van een dieper inzicht in de data, waardoor uiteindelijk conclusies worden getrokken over de ervaringen van jeugdigen in kleinschalige woonvoorziening X na verloop van tijd. Om de privacy van de verschillende jeugdigen te waarborgen, zijn er fictieve namen benoemd.

Resultaten

Deze resultatensectie beschrijft de uitkomsten van de interviews met acht jeugdigen, hun ouders en pedagogisch medewerkers. De resultaten zijn beschreven aan de hand van de drie hoofdcodes ‘doelrealisatie’, ‘stabiliteit’ en ‘tevredenheid’ met bijbehorende subcodes.

Doelrealisatie

Welzijn

Het algehele welzijn is bij de meeste jeugdigen verbeterd sinds plaatsing bij de kleinschalige woonvoorziening. De meerderheid van de jeugdigen geeft aan dat zij in het begin moesten wennen aan de instelling, maar zich na een maand beter voelden. Zo hebben veel jeugdigen geleerd om te gaan met emoties en een sterker gevoel van zelfvertrouwen ontwikkeld. ‘Een stuk rustiger in mijn hoofd vooral. Ook echt veel fijner in mijn vel’ (Anna). Ook geven een aantal jeugdigen aan dat hun mentale gezondheid is verbeterd dankzij het starten of herstarten van medicatie. ‘Ik geloof dat ik niet meer dood wil’ (Esmee). Een klein aantal jeugdigen ziet na een jaar geen verbetering en blijft worstelen met mentale gezondheidsproblemen zoals depressie, heimwee en de wens om naar huis terug te keren. Vooraf aan de plaatsing gebruikten een aantal van deze jeugdigen drugs als verdovende middel, maar dit is sinds het wonen in de kleinschalige woonvoorziening niet meer geconstateerd. Wel drinken ze zo nu en dan een glaasje alcohol of roken een sigaret. Daarnaast hebben veel jeugdigen praktische vaardigheden geleerd zoals koken en boodschappen doen, wat hun zelfvertrouwen en onafhankelijkheid heeft vergroot. Ouders en pedagogisch medewerkers bevestigen deze vooruitgang en zien dat de jeugdigen meer verantwoordelijkheid voor hun eigen leven nemen.

School

De meeste jeugdigen hebben een verbetering in hun schoolgang laten zien sinds hun plaatsing in de kleinschalige woonvoorziening. Jeugdigen die vooraf aan de plaatsing in de kleinschalige woonvoorziening niet naar school gingen, volgen nu consequent lessen, behalen goede resultaten en zien in dat het nuttig is. ‘Ik zie wel in dat ik echt naar school moet gaan. Nee, ik ben de afgelopen drie weken dat school begonnen is, vaker naar school gegaan dan de afgelopen twee jaar’ (Anna). Zo hebben twee jeugdigen hun diploma behaald tijdens het wonen in de kleinschalige woonvoorziening. Pedagogisch medewerkers en ouders benadrukken hierbij dat externe motivatie, zoals gesprekken met de jeugdige, structuur in de woonvoorziening en een vast dagelijks ritme essentieel waren voor deze verbetering. ‘Ja ik denk sowieso de structuur hier, dat er altijd wel iemand is voor huiswerk maken’ (ouder van Esmee).

Ook ervaren zij de samenwerking met school na 2,5 jaar nog steeds als een waardevolle ondersteuning voor de ontwikkeling van deze jeugdigen. Echter worden er enkele zorgen geuit met betrekking tot de frequent wisselende leerkrachten en het uitvallen van de mentor. Eén ouder heeft zelfs twijfels gedeeld over de kwaliteit van de begeleiding en de mate van toezicht die de leerkrachten aan haar kind bieden.

Werk

Op het gebied van werk zijn er voor verschillende jeugdigen een aantal positieve ontwikkelingen geweest. De meeste jeugdigen hebben een bijbaan waar zij het ook echt naar hun zin hebben, op één na. De pedagogisch medewerkers bieden ondersteuning en begeleiding aan de jeugdigen bij de zoektocht naar een werkplek. Zo zijn er enkele jeugdigen voor plaatsing begonnen met vrijwilligerswerk of werk onder begeleiding, en hebben vervolgens betaald werk gevonden met behulp van hen. De meeste jeugdigen werken hard en worden gewaardeerd door hun collega's wat hun zelfvertrouwen en plezier in het werk geeft. De jeugdigen die meegedaan hebben aan de follow-up geven aan dit na 2,5 jaar nog steeds zo te ervaren. Zo kunnen ze veel uren draaien en enkele jeugdigen worden zelfs overgeplaatst naar een ander filiaal als er daar meer werkuren beschikbaar zijn.

Vrije tijd

Veel jeugdigen besteden hun tijd aan gamen sinds de plaatsing, wat een verschuiving in vrijetijdsbesteding laat zien. Sommige verkiezen hun kamer boven sociale activiteiten in de woonkamer voor meer rust. Naast gamen doen enkele jeugdigen wel sociale activiteiten zoals spelletjes met huisgenoten of pedagogisch medewerkers. De verhuizing naar de kleinschalige woonvoorziening leidt bij enkele jeugdigen tot veranderingen in hun sportkeuze. Sommigen stoppen met hun eerdere sportactiviteiten en ontdekken nieuwe sporten of vormen van lichaamsbeweging, gestimuleerd door de ondersteuning van pedagogisch medewerkers.

Uit de follow-up blijkt dat zij na 2,5 jaar nog steeds actief zijn in deze nieuwe sportactiviteiten. Ouders zijn tevreden over deze ondersteuning. Er zijn echter uitdagingen. Niet alle jeugdigen vinden het even gemakkelijk om aan sportactiviteiten deel te nemen. Een jeugdige stopte met sporten door de coronapandemie en heeft dit niet meer opgepakt. Voor veel jeugdigen dient sport als een uitlaatklep, waarbij fysieke activiteit helpt om emoties te reguleren en stress te verminderen. "Even je energie eruit en voelen dat je leeft" (Bas). De pedagogisch medewerkers bevestigen dit beeld "Zowel puur het sportieve als ook gewoon even lekker razen en even haar dingetje kwijt kunnen" (pedagogisch medewerker van Esmee).

Sociaal netwerk

De sociale netwerken van de jeugdigen in de kleinschalige woonvoorziening variëren. Sommige jeugdigen hebben weinig contact met familie en vrienden, terwijl anderen sinds de plaatsing vriendengroepen opbouwen en hun familie regelmatig zien. Dit beeld bleef in de loop van de tijd consistent wat betreft de familierelaties en vriendschappen.

Veel jeugdigen ervaren weinig verschil in sociale contacten sinds hun plaatsing, maar willen wel meer contact met leeftijdsgenoten, vrienden en familie buiten de woonvoorziening. Het contact met de huisgenoten is over het algemeen goed. De jeugdigen geven aan dat zij niet met iedereen goed kunnen opschieten, maar dat er altijd wel een paar zijn met wie ze goed kunnen omgaan en leuke activiteiten kunnen ondernemen. Moeilijkheden met initiatief nemen en vriendschappen onderhouden zijn terugkerende thema's. Pedagogisch medewerkers stimuleren het onderhouden van contacten door motiverende gesprekken, maar merken dat opbouwen van sociale netwerken lastig kan zijn door praktische beperkingen zoals voornamelijk online vrienden en afhankelijkheid van taxivervoer. "Zeker nu ook met een school waar kinderen veel met taxi's worden gebracht is het ook lastig om daarin ook echt tot afspreken te komen" (pedagogisch medewerker van Jaelle).

Veranderende interesses en toenemende leeftijd spelen ook een rol. Sommige jeugdigen zien hierdoor minder vrienden. "Hun worden ook ouders dus dan vinden ze nu niet meer echt dezelfde dingen leuk als mij" (Esmee). Ouders merken op dat tijdgebrek vaak ook een probleem is. Over het algemeen constateren pedagogisch medewerkers na een verloop van 2,5 jaar een groei in het sociale netwerk van de jeugdigen, mede door externe factoren als werk en school.

Relatie

Vier van de acht jeugdigen hebben momenteel een relatie, waarvan sommige door ouders en pedagogisch medewerkers als vriendschappelijk worden gezien. Voor enkelen betreft het een langeafstandsrelatie, wat hen afhankelijk maakt van vervoer. De pedagogisch medewerkers zien dat jeugdigen door relaties meer afsluiten van de groep: "De relatie slokte haar een beetje op, waardoor we steeds minder de vrolijke Hanna zagen" (pedagogisch medewerker van Hanna). Een aantal van deze relaties blijven na een verloop van 2,5 jaar nog steeds ingewikkeld, zoals een jeugdige die haar relatie gebruikt om over haar verleden te praten, wat haar helpt bij het verwerken. De afhankelijkheid van vervoer en de impact op sociale interacties binnen de kleinschalige woonvoorziening blijven zorgpunten voor ouders en pedagogisch medewerkers. Een pedagogisch medewerker merkt hierbij op dat vaste afspraken, zoals wekelijkse telefoongesprekken structuur bieden aan de jeugdige.

Extra hulp

Een aantal jeugdigen ontvangen extra hulp, zoals schrijftherapie of sensomotorische therapie. Zij zien hierbij positieve resultaten, zoals verbeterde relaties en een betere emotionele staat. Ouders merken deze vooruitgang: "Meer ontspannen zeg maar" (ouder van Esmee). De pedagogisch medewerkers benadrukken het belang van een op maat gemaakte aanpak, inclusief onderzoeken zoals erfelijkheidsonderzoek of IQ-testen om de juiste hulp te bieden. Daarentegen krijgen sommige jeugdigen geen extra hulp of stoppen zij met de aangeboden hulp na een jaar. Na 2,5 jaar blijkt dat terwijl sommige jeugdigen baat hebben gehad bij gespecialiseerde therapieën en een persoonlijke benadering, anderen moeite blijven houden om hulp te accepteren of vol te houden, vooral wanneer ze zich oncomfortabel voelen met gebeurtenissen binnen de therapie: "Er was wat gebeurd en daar voelde ik me niet fijn bij, dus dan kap ik vaak gewoon het contact af omdat ik het niet aankan" (Manon).

Stabiliteit

Continuïteit in hulp

Over het algemeen hebben de jeugdigen het na een periode van 2,5 jaar fijn gevonden dat zij voor een langere periode op dezelfde plek konden verblijven. Het heeft hen een gevoel van veiligheid, routine en structuur gegeven. "Mm, tis wel opzich wel, het was eerst wel redelijk stabiel zeg maar, dat er niet te veel mensen weggingen hier enzo en dat is wel fijn. Niet dat ik van plek naar plek moest enzo" (Manon). Een pedagogisch medewerker geeft hierbij aan dat verplaatsen na 1,5 jaar van de ene naar de andere plek niet goed zou doen aan het welzijn van de jeugdige. "We hebben echt gezien dat er meer relatie is opgebouwd, dat Robin zich meer open is gaan stellen en er meer ontwikkeling kwam. Als je haar elke keer zou verplaatsen naar een ander plekje, zou ze denk ik niet de stappen hebben gemaakt dan dat ze die nu heeft gemaakt" (pedagogisch medewerker van Robin).

De jeugdigen voelen zich over het algemeen na 2,5 jaar meer op hun gemak en hebben meer vertrouwen in opvoeders wanneer er weinig wisselingen zijn. De structuur en duidelijkheid geeft de jeugdigen houvast, die ze thuis niet altijd kunnen vinden bij de ouders. Frequent wisselende mentoren en pedagogisch medewerkers zorgen voor een gebrek aan stabiliteit, wat als problematisch wordt ervaren door ouders, pedagogisch medewerkers en de jeugdigen zelf. Wisselingen door zwangerschapsverlof en burn-out leiden tot onzekerheid en bemoeilijken het opbouwen van vertrouwensrelaties. Ook leidt het vertrek van huisgenoten en het toetreden van nieuwe kinderen tot angst en onzekerheid bij jeugdigen. Ouders merken op dat de kwaliteit van de hulpverlening afneemt door deze wisselingen.

Band met de pedagogisch medewerker

De band tussen jeugdigen en pedagogisch medewerkers varieert sterk en is vaak afhankelijk van de continuïteit en het vermogen van opvoeders om in te spelen op de behoeften van de jeugdige. ‘Mijn relatie met mijn eerste mentor is echt heel slecht, want zij heeft gewoon dingen gedaan en ik kan haar niet vertrouwen’ (Manon).

De pedagogisch medewerkers benadrukken het belang van investeren in de relatie met de jeugdigen door op hun tempo in gesprek te gaan en positieve aspecten te benoemen. Dit bevordert volgens hen een gevoel van waardering en helpt bij het opbouwen van vertrouwen. Sommige ouders merken dat opvoeders met bepaalde jeugdigen makkelijker contact maken dan met anderen, wat kan leiden tot gevoelens van afwijzing bij de kinderen. Na verloop van tijd worden deze relaties sterker en hechter, doordat de pedagogisch medewerkers consistentie en geduld tonen, waardoor de meeste jeugdigen zich meer openen en het onderlinge vertrouwen groeit.

Toekomstbeeld

De meeste jeugdigen kijken vol vertrouwen naar de toekomst en willen graag zelfstandig wonen. Sommigen willen een opleiding volgen, terwijl anderen dromen van een gezin. Deze wensen blijven consistent door de tijd heen. Echter, enkele jeugdigen kunnen door de depressieve gedachten moeilijk naar de toekomst kijken. ‘Oh dat weet ik echt niet dat toekomstgedoe en al. Alleen hier weggaan, that’s it.’ (Bas). Uit de follow-up blijkt dat jeugdigen na 2,5 nog steeds moeite hebben met het nadenken over de toekomst. Ouders en pedagogisch medewerkers benadrukken het belang van blijvende begeleiding, vooral bij financiële zaken, waarover de pedagogisch medewerkers soms hun twijfels hebben. De meeste jeugdigen zijn zich ook bewust van deze uitdaging.

Tevredenheid

Aangeboden hulp

De meeste jeugdigen zijn tevreden over de geboden hulp en voelen zich steeds meer thuis in de kleinschalige woonvoorziening. ‘Dat ze er altijd voor je zijn. Iedereen hoort erbij, je staat niet alleen’ (Anna). De locatie wordt gewaardeerd vanwege de nabijheid van ouders en school. Het feit dat ze bij binnenkomst een eigen plekje kunnen inrichten, draagt bij aan dit thuis voelen. Deze persoonlijke aanpak, samen met de huiselijke sfeer, vaste pedagogisch medewerkers en persoonlijke benadering versterkt hun gevoel van eigenwaarde. Hoewel sommige jeugdigen moeite hebben met bepaalde huisregels, zoals het inleveren van hun telefoon voor het slapen gaan en de vaste eetmomenten, begrijpen ze wel de reden achter deze regels.

De pedagogisch medewerkers geven aan dat zij uit gesprekken na 2,5 jaar met de jeugdigen merkten dat de open communicatie onderling gewaardeerd wordt. Over de groepsgrootte verschillen de meningen. Zo vonden enkele jeugdigen het prettig, omdat het minder groot is en er hierdoor veel aanspraak is in de gezamenlijke ruimte. Andere jeugdigen ervoeren de groep alsnog als groot, en vonden dit vervelend. ‘‘Ik zou zeggen vooral de mensen daar, je woont met te veel mensen, ik kan mij bijna helemaal niet concentreren’’ (Bas). Op de vraag wat er zou kunnen veranderen, was geen antwoord te geven: ‘‘Ik vind deze plek eigenlijk zo niet echt leuk, dat ik überhaupt niet echt eens weet van wat ik zou willen veranderen’’ (Bas). Ouders daarentegen, zijn positief en ervaren de geboden hulp als prettig vanwege de oprechte aandacht betrokkenheid en samenwerking met de pedagogisch medewerkers.

Veiligheid en stabiliteit

Binnen de kleinschalige woonvoorziening worden veiligheid en stabiliteit door zowel jeugdigen, ouders en pedagogisch medewerkers gewaardeerd, waarbij zij benadrukken dat een vertrouwde omgeving en routine bijdragen aan het gevoel van veiligheid. Zo geeft een jeugdige aan nooit onveiligheid te ervaren, vooral wanneer er een vaste structuur en vertrouwde routines zijn. Na 2,5 jaar delen zij nog steeds dezelfde mening. De pedagogisch medewerkers erkennen het belang van een veilige omgeving en zijn van mening dat dit de ontwikkeling van de jeugdigen positief beïnvloedt. Ouders ondersteunen dit gevoel en zien stabiliteit en een veilige omgeving als cruciaal voor het welzijn van hun kinderen. Eén ouder benadrukt dat hun kind zich altijd veilig voelt binnen de instelling door de vaste en betrouwbare aanwezigheid van het personeel en de continue bereikbaarheid van de dienst, zelfs 's nachts. ‘‘Ja ze voelt zich gewoon veilig daar, een veilige omgeving. Stabiel.’’ (ouder van Hanna).

Discussie

Conclusie

Het doel van het huidige onderzoek was meer inzicht krijgen in de uitkomsten van de ervaringen van jeugdigen, ouders en pedagogisch medewerkers in de kleinschalige woonvoorziening over een periode van 1,5 en 2,5 jaar ten aanzien van doelrealisatie, stabiliteit en tevredenheid. De resultaten laten zien dat de jeugdigen de plaatsing in kleinschalige woonvoorziening X over het algemeen als positief ervaren hebben, waarbij de ervaringen van jeugdigen, ouders en pedagogisch medewerkers grotendeels overeenkomen.

De grootste vooruitgang is te zien op het gebied van doelrealisatie. De meeste jeugdigen hadden aan het begin van de plaatsing tijd nodig om te wennen, maar voelden zich

na enige tijd rustiger, zelfverzekerder en waren hierdoor beter in staat om met hun emoties om te gaan. Ondanks de blijvende mentale gezondheidsproblemen bij een aantal jeugdigen, zijn er na 2,5 jaar ook positieve ervaringen erkend door de jeugdigen, ouders en pedagogisch medewerkers door deelname aan sociale- en sportactiviteiten en het werk. Ook boekten de meeste jeugdigen na verloop van tijd vooruitgang op school dankzij de structuur in de woonvoorziening, hoewel er zorgen blijven over wisselende leerkrachten en pedagogisch medewerkers. De sociale netwerken van de jeugdigen variëren van weinig contact met familie en vrienden, tot het opbouwen van nieuwe vriendschappen sinds de plaatsing. Relaties hebben hierbij gemengde invloed op het welzijn van de jeugdige.

Wat betreft stabiliteit, wordt bij aanvang, na 1,5 en na 2,5 jaar de continuïteit in zorg gewaardeerd, waarbij de wisselingen in pedagogisch medewerkers en huisgenoten onzekerheid veroorzaken. Met betrekking tot tevredenheid zijn de jeugdigen en hun ouders over het algemeen tevreden over de geboden hulp en de huiselijke sfeer in de kleinschalige woonvoorziening X, en blijven dit na verloop van tijd ook vinden. Veiligheid en stabiliteit worden hierbij als cruciaal gezien voor hun welzijn en hoog gewaardeerd door jeugdigen, ouders en pedagogisch medewerkers. Er kan geconcludeerd worden dat er voornamelijk positieve ervaringen zijn bij kleinschalige woonvoorziening X en de jeugdigen zich 1.5 en 2.5 jaar na plaatsing positief hebben ontwikkeld wat betreft doelrealisatie, stabiliteit en tevredenheid.

Discussie

Dit onderzoek heeft waardevolle inzichten gegeven in de ervaringen aan de hand van de uitkomsten van jeugdigen, ouders en pedagogisch medewerkers binnen een kleinschalige woonvoorziening over een periode van 1,5 en 2,5 jaar. Wat betreft doelrealisatie, blijkt dat het welzijn van de meeste jeugdigen positief is ontwikkeld sinds hun plaatsing in kleinschalige woonvoorziening X. Deze vooruitgang is vooral te zien in hun verbeterde omgang met emoties en gevoel van zelfverzekerdheid. Het onderzoek van Knorth en Harder (2022) ondersteunt deze bevinding en wijst erop dat deze positieve ontwikkeling een gevolg is van de kleinschalige aard van de woonvoorziening, die een meer persoonlijke en ondersteunende omgeving biedt. Ook de structuur en ondersteuning die de pedagogisch medewerkers aan de jeugdigen bieden, en de band tussen hun onderling zijn belangrijk voor het welzijn van de jeugdigen (Nijhof et al., 2020). Deze jeugdigen hebben meestal ook hobby's en vrijetijdsactiviteiten, gaan naar school of hebben een baan, wat dit gevoel van zelfverzekerdheid ondersteunt en vergroot (Sala et al., 2019).

Het bezit van goede vriendschappen is van groot belang en speelt een belangrijke rol bij het bevorderen van de sociaal-emotionele ontwikkeling (Alsarrani et al., 2022). Echter varieert de kwaliteit van vriendschappen onder de jeugdigen. Ook zijn er jeugdigen die, ondanks deze factoren, na 2,5 jaar nog steeds blijven kampen met een slechte mentale gezondheid sinds hun plaatsing in de kleinschalige woonvoorziening. De sociale steun kan wel een rol spelen in het verbeteren van hun welzijn, maar voor sommige jeugdigen is deze steun vaak onvoldoende om de negatieve effecten van vroegere trauma's te compenseren (Singstad et al., 2021). Uit onderzoek blijkt namelijk dat zij meestal een verstoord zelfbeeld hebben ontwikkeld, dat bijdraagt aan een aanhoudend gevoel van ontevredenheid en de wens om terug naar huis te willen (Day et al., 2023).

Dit wordt ook bevestigd door de kritiek van enkele jeugdigen op de groepsgrootte. Hoewel aangegeven wordt dat de groep te groot is, weten ze niet te benoemen wat er precies veranderd zou moeten worden wanneer dat aan hen gevraagd wordt. Het is belangrijk hen een veilige en structurele omgeving te blijven bieden ter bevordering van een goede gezondheid en welzijn (Sala et al., 2019). Wel is het hierbij belangrijk niet te veel regels en verwachtingen van de jeugdige te hebben, aangezien dit afwijkt van hoe een normaal gezinsleven zou moeten zijn. In een gezin is niet alles aan regels gebonden, en de jeugdige moet ook gewoon de kans krijgen om jeugdige te zijn (Levrouw et al., 2020). Dit komt overeen met de bevindingen, waarin jeugdigen aangeven dat zij de regels soms overdreven vinden en niet begrijpen.

Continuïteit is een andere, belangrijke voorwaarde voor goede ondersteuning van de jeugdige (Stein, 2006). Over het algemeen hadden de meeste jeugdigen positieve ervaringen wat betreft de stabiliteit in de kleinschalige woonvoorziening. Het gaf hen een gevoel van rust wanneer zij wisten dat zij voor een langere tijd bij de kleinschalige woonvoorziening konden blijven wonen, wat uiteindelijk ook resulteerde in een positief toekomstperspectief. Dit komt overeen met onderzoek dat laat zien dat een langdurige en stabiele plaatsing bijdraagt aan het welzijn van de jeugdige (Singstad et al., 2021). Het biedt ruimte om relaties aan te kunnen gaan met vrienden, mentoren en andere sociale netwerken (Stott, 2013). Naarmate jeugdigen langer bij de kleinschalige woonvoorziening verbleven, bouwden zij een betere band op met de pedagogisch medewerkers.

Vanuit het perspectief van de zelfdeterminatietheorie (ZDT) (Ryan & Deci, 2017) gezien is het goed dat de pedagogisch medewerker getraind wordt in het bieden van ruimte en ondersteuning aan de jeugdige, om zo de fundamentele psychologische behoeften van de jeugdigen aan autonomie, competentie en verbondenheid te vervullen. Wanneer zij dit doen, zal dit de sociale ontwikkeling en persoonlijk welzijn van de jeugdige verbeteren en zo

uiteindelijk ook een verbeterd leefklimaat in de kleinschalige woonvoorziening creëren (De Valk et al., 2018). Een positief leefklimaat wordt namelijk gekenmerkt door een balans tussen persoonlijke ruimte om zichzelf te kunnen terugtrekken, maar ook sociale interacties met anderen (De Boer et al., 2018).

Daarnaast zal dit het toekomstperspectief van de jeugdigen verhelderen, die hier nog niet goed over konden nadenken. Wanneer de wens en behoefte van de jeugdige het vertrekpunt is van de ondersteuning, heeft de jeugdige het gevoel de regie over zijn of haar eigen leven te hebben. Dit draagt bij aan de bereidheid om met de toekomst bezig te zijn en versterkt ook de vertrouwensband met de pedagogisch medewerker (Stott, 2013; (Brummelaar et al., 2018).

Over het algemeen zijn de jeugdigen tevreden met de hulp die ze krijgen en voelen ze zich steeds meer thuis. Zo gaven een aantal jeugdigen aan dat ze blij waren met de vrijheid om hun eigen kamer te mogen inrichten, omdat zij zich hierdoor thuis voelden en er een huiselijke sfeer werd gecreëerd in de kleinschalige woonvoorziening. Uit onderzoek blijkt dat deze huiselijke sfeer belangrijk is voor het creëren van een positief leefklimaat. Het is wel belangrijk om te erkennen dat de sfeer in de kleinschalige woonvoorziening nooit helemaal hetzelfde kan zijn als thuis bij de biologische ouders (Levrouw et al., 2020).

Krachten

Doordat de uitkomsten in de kleinschalige woonvoorziening complex en verschillend waren is dit onderzoek kwalitatief van aard. Deze benadering maakt het mogelijk om de specifieke context van de perspectieven te onderzoeken (Thoburn, 2016). Zo hebben de jeugdigen bijvoorbeeld verschillende meningen over de groepsgrootte binnen de kleinschalige woonvoorziening. Daarnaast heeft dit onderzoek een retrospectief karakter. Hierdoor is het mogelijk om het verloop van ervaringen over tijd vast te stellen en te beoordelen, evenals de relatie tussen de plaatsing van de jeugdigen en de doelrealisatie, stabiliteit en tevredenheid te beoordelen (Knorth et al., 2008). Een voorbeeld van een dergelijke verandering in de tijd is de toename van zelfverzekerdheid bij de jeugdigen, die geconstateerd is door 1,5 en 2,5 jaar na plaatsing hun ervaren welzijn bij te houden.

Ook draagt dit onderzoek bij aan nieuwe wetenschappelijke kennis door middel van triangulatie. In tegenstelling tot eerdere studies, omvat dit onderzoek niet alleen de perspectieven van de jeugdige, maar ook de perspectieven van ouders en pedagogisch medewerkers (Noble & Heale, 2019). Het inzetten van een multi-informant perspectief is belangrijk, omdat jeugdigen, hun ouders en pedagogisch medewerkers kunnen verschillen in perceptie, wat een nauwkeurigere interpretatie van de resultaten mogelijk maakt (Thoburn,

2016). De verschillen tussen deze perspectieven bieden waardevolle en relevante informatie (De Los Reyes & Epkins, 2023). Desondanks was er in dit onderzoek veel overlap tussen de verschillende perspectieven.

Een ander voordeel van dit onderzoek is dat tijdens de analyse van de interviews saturatie werd bereikt. Dit kwam doordat de verzamelde gegevens alle relevante patronen rondom de ervaringen van jeugdigen, hun ouders en pedagogisch medewerkers in de kleinschalige woonvoorziening volledig omvatten. Uiteindelijk leverde het coderen geen nieuwe codes meer op, wat aangeeft dat de belangrijkste thema's en variaties in de data volledig waren vastgelegd (Fuchs & Ness, 2015).

Beperkingen

Daarnaast zijn er enkele beperkingen aan dit onderzoek. Een eerste beperking is de subjectiviteit. Bij de analyse van de interviews kan er sprake zijn van subjectieve interpretatie. Dit is niet te voorkomen in kwalitatief onderzoek, maar het is wel belangrijk hier bewust van te zijn (Creswell, 2020). Bovendien ontbreekt het onderzoek aan deviant cases, mogelijk door het beperkt aantal participanten, wat de kans op variërende ervaringen vermindert (Cammett, 2022).

Wat betreft de inhoudelijke beperkingen is het onduidelijk of de veranderingen in doelrealisatie, tevredenheid en stabiliteit toe te schrijven zijn aan het verblijf in de kleinschalige woonvoorziening of aan andere ontwikkelingen die de jeugdigen meemaken. Verder is er geen member check uitgevoerd, wat het lastig maakt te controleren of de interpretaties van de gegevens overeenkomen met de ervaringen en perspectieven van de respondenten (Birt et al., 2016). Het coderen is uitgevoerd door één onderzoeker, wat de betrouwbaarheid vermindert (McDonald et al., 2019). Tenslotte kan het retrospectieve karakter van dit onderzoek een vertekend beeld geven van de herinneringen, wat ook de betrouwbaarheid verlaagt (Coughlin, 1990).

Vervolgonderzoek en aanbevelingen praktijk

Voor de praktijk van de kleinschalige woonvoorziening wordt aanbevolen de focus te leggen op stabiliteit, rust, veiligheid, en betrokkenheid van de pedagogisch medewerkers. Zowel de jeugdigen als ouders hebben in dit onderzoek aangegeven dat zij de stabiliteit, rust en veiligheid in de instelling waarderen. Hierbij is het belangrijk de wisselingen van personeel en jeugdigen zo veel mogelijk te beperken (Thoburn, 2016).

Ook is het van belang dat de pedagogisch medewerkers getraind worden in het bieden van ruimte en ondersteuning aan de jeugdige (Ryan & Deci, 2017) en hierbij investeren in het

opbouwen van een gelijkwaardige relatie met de jeugdige, samenwerken met diens netwerk en continuïteit in ondersteuning bieden (Tuenter et al., 2022).

Gezien de bevindingen en beperkingen van het huidige onderzoek, zijn er verschillende aanbevelingen voor toekomstig onderzoek om een beter inzicht te krijgen in de uitkomsten van kleinschalige woonvoorzieningen voor jeugdigen. Allereerst is het nodig in vervolgonderzoek gebruik te maken van meerdere onderzoekers voor het coderen van de interviews om de subjectieve interpretaties te verminderen (Creswell, 2020).

Verder is het belangrijk om member checks uit te voeren. Dit zorgt ervoor dat de interpretaties van de gegevens overeenkomen met de ervaringen van de respondenten, wat de validiteit van de resultaten versterkt. Tenslotte kan het toevoegen van meer follow-up metingen voor alle jeugdigen, hun ouders en pedagogisch medewerkers de langetermijneffecten van het verblijf in de kleinschalige woonvoorziening beter in kaart brengen (Vries et al., 2013). Door meerdere metingen over een langere periode te doen, kunnen veranderingen in doelrealisatie, stabiliteit en tevredenheid nauwkeuriger worden gevolgd.

Literatuurlijst

- Alsarrani, A., Hunter, R. F., Dunne, L., & Garcia, L. (2022). Association between friendship quality and subjective wellbeing among adolescents: a systematic review. *BMC Public Health*, 22(1). <https://doi.org/10.1186/s12889-022-14776-4>
- Bartelink, C., ten Berge, T., van Vianen, R. (2017). Richtlijnen uithuisplaatsingen voor jeugdhulp en jeugdbescherming. Utrecht, Nederland: Nederlands jeugdinstituut
- Bastiaanssen, I., Kerkhof, L., & Addink, A. (2019). Speerpunten voor residentiele jeugdhulp: verbindend werken met kinderen en gezinnen. Utrecht: NJi
- Birt, L., Scott, S., Cavers, D., Campbell, C., & Walter, F. (2016). Member Checking: A Tool to Enhance Trustworthiness or Merely a Nod to Validation? *Qualitative Health Research*, 26(13), 1802–1811. <https://doi.org/10.1177/1049732316654870>
- Boeije, H. R. (2002). A Purposeful Approach to the Constant Comparative Method in the Analysis of Qualitative Interviews. *Quality and Quantity*, 36, 391- 409.
- Boendermaker, L., Van Rooijen, K., Berg, T., & Bartelink, C. (2023). Residentiële jeugdzorg: wat werkt? In *Nederlands Jeugdinstituut*. Nederlands Jeugdinstituut. Geraadpleegd op 21 februari 2024, van https://www.nji.nl/sites/default/files/2021-05/Watwerkt_ResidentieleJeugdzorg.pdf
- Brummelaar, M. D. T., Harder, A. T., Kalverboer, M. E., Post, W. J., & Knorth, E. J. (2017). Participation of youth in decision-making procedures during residential care: A narrative review. *Child & Family Social Work*, 23(1), 33–44. <https://doi.org/10.1111/cfs.12381>
- Cammett, M. (2022). Positive Deviance Cases: Their Value for Development Research, Policy, and Practice. In *Cambridge University Press eBooks* (pp. 219–238). <https://doi.org/10.1017/9781108688253.011>
- CBS. (2023). Achtergrondkenmerken van jongeren met jeugdzorg. In *Centraal Bureau Voor de Statistiek*. Geraadpleegd op 20 februari 2024, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2023/achtergrondkenmerken-van-jongeren-met-jeugdzorg?onepage=true#:~:text=Jaarlijks%20ontvangen%20ruim%20460%20duizend,jongeren%20ontvangen%20jeugdhulp%20met%20verblijf>.
- Clough, R., Bullock, R., & Ward, A. (2006). *What works in residential child care : a review of research evidence and the practical considerations*. National Children's Bureau. <http://site.ebrary.com/id/10570494>
- Connor, D. F., Doerfler, L. A., Toscano, P. F., Volungis, A. M., & Steingard, R. J. (2004).

- Characteristics of Children and Adolescents Admitted to a Residential Treatment Center. *Journal of Child and Family Studies*, 13(4), 497–510.
<https://doi.org/10.1023/B:JCFS.0000044730.66750.57>
- Coughlin, S. S. (1990). Recall bias in epidemiologic studies. *Journal Of Clinical Epidemiology*, 43(1), 87–91. [https://doi.org/10.1016/0895-4356\(90\)90060-3](https://doi.org/10.1016/0895-4356(90)90060-3)
- Creswell, J. W. (2020). *Educational research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research, Global Edition*.
- Day, A., Clark, A., & Hazel, N. (2023). Hearing from justice-involved, care experienced children: what are their experiences of residential care environments and regimes? *Journal Of Children's Services*, 18(1), 47–60.
<https://doi.org/10.1108/jcs-02-2022-0011>
- De Boer, B., Beerens, H., Katterbach, M., Viduka, M., Willemse, B., & Verbeek, H. (2018). The Physical Environment of Nursing Homes for People with Dementia: Traditional Nursing Homes, Small-Scale Living Facilities, and Green Care Farms. *Healthcare*, 6(4), 137. <https://doi.org/10.3390/healthcare6040137>
- De Lange, M., Addink, A., Haspels, M., & Geurts, E. (2015). *Richtlijn residentiële jeugdhulp voor jeugdhulp en jeugdbescherming*. Utrecht, Nederland: Nederlands Jeugdinstituut
- De Los Reyes, A., & Epkins, C. C. (2023). Introduction to the Special Issue. A Dozen Years of Demonstrating That Informant Discrepancies are More Than Measurement Error: Toward Guidelines for Integrating Data from Multi-Informant Assessments of Youth Mental Health. *Journal Of Clinical Child And Adolescent Psychology*, 52(1), 1–18.
<https://doi.org/10.1080/15374416.2022.2158843>
- De Winter. (2019). Onvoldoende beschermd – Geweld in de Nederlandse jeugdzorg van 1945 tot heden. In Rijksoverheid. Commissie Onderzoek naar Geweld in de Jeugdzorg. <https://open.overheid.nl/repository/ronl-30b9089d-9958-48e6-a6d8-9b22b0499096/1/pdf/onvoldoende-beschermd-geweld-in-de-nederlandse-jeugdzorg-van-1945-totheden.pdf>.
- Dekker, A.L., Miert, V. S. L van, Roest, J. J., & Helm, G. H. P. van der (2016). Van onhandelbaar naar behandelbaar – een onderzoek naar ‘lastige’ jongeren in de JeugdzorgPlus in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Leiden: Hogeschool Leiden.
- Department of Health (1998). *Caring for children away from home. Messages from research*. Chichester, England: John Wiley & Sons.
- Eriksson, P., Aaltio, E., & Laajasalo, T. (2024). Short-Term Effectiveness of Residential Out-

- of-Home Care for Children and Youth—A Scoping Review. *British Journal Of Social Work*. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcae084>
- Flick, U. (2018). *An Introduction to Qualitative Research*. SAGE Publications Limited.
- Fusch, P. I., & Ness, L. R. (2015). *Are we there yet? Data saturation in qualitative research*. NSUWorks. <https://nsuworks.nova.edu/tqr/vol20/iss9/3/>
- Gibbs, I., & Sinclair, I. (1998). Private and local authority children's homes: a comparison. *Journal Of Adolescence*, 21(5), 517–527. <https://doi.org/10.1006/jado.1998.0175>
- Glaser, B. G. (1969) 'The Constant Comparative Method of Qualitative Analysis', in G.J. McCall and J.L. Simmons (eds), *Issues in Participant Observation*. Reading, MA: Addison-Wesley, pp. 217-27.
- Harder, A. T. (2018). Residential Care and Cure: Achieving Enduring Behavior Change with Youth by Using a Self-determination, Common Factors and Motivational Interviewing Approach. *Residential Treatment For Children & Youth*, 35(4), 317–335. <https://doi.org/10.1080/0886571x.2018.1460006>
- Knorth, E. J., & Harder, A. T. (2022). Residential Care for Children and Youth in the Netherlands. In *Oxford University Press eBooks* (pp. 193-C14.P83). <https://doi.org/10.1093/oso/9780197644300.003.0014>
- Knorth, E. J., Harder, A. T., Zandberg, T., & Kendrick, A. J. (2008). Under one roof: A review and selective meta-analysis on the outcomes of residential child and youth care. *Children And Youth Services Review*, 30(2), 123–140. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2007.09.001>
- Konijn, C., & Steege, M. van der (2013). *Een beter aanbod voor langdurig uithuisgeplaatste kinderen. De residentiele hulp van Spirit jeugd en opvoedhulp herzien*. Jeugdkennis, Verdieping voor professionals, www.jeugdkennis.nl. Geraadpleegd op 6 augustus 2019.
- Leloux-Opmeer, H., Kuiper, C., Swaab, H., & Scholte, E. (2016). Characteristics of Children in Foster Care, Family-Style Group Care, and Residential Care: A Scoping Review. *Journal Of Child And Family Studies*, 25(8), 2357–2371. <https://doi.org/10.1007/s10826-016-0418-5>
- Leloux-Opmeer, H., Kuiper, C., Swaab, H., & Scholte, E. (2017). Similarities and Differences in the Psychosocial Development of Children Placed in Different 24-h Settings. *Journal Of Child And Family Studies*, 27(4), 1299–1310. <https://doi.org/10.1007/s10826-017-0955-6>

- Levrouw, D., Devlieghere, J., Vandevelde, S., & Roose, R. (2020). Developing a positive living climate in residential youth care: a qualitative study. *Children And Youth Services Review*, *116*, 105221. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.105221>
- McDonald, N., Schoenebeck, S., & Forte, A. (2019). Reliability and Inter-rater Reliability in Qualitative Research Norms and Guidelines for CSCW and HCI Practice. *Proceedings of the ACM on Human-Computer Interaction*, *3*(CSCW), 1–23. <https://doi.org/10.1145/3359174>
- Nijhof, K. S., Laninga-Wijnen, L., Mulder, E., Van Domburgh, L., Popma, A., & Konijn, C. (2020). Kleinschalige groepen binnen de jeugdhulp: een eerste verkenning. *Kind en Adolescent*, *41*(2), 187–204. <https://doi.org/10.1007/s12453-020-00236-6>
- Noble, H., & Heale, R. (2019). Triangulation in research, with examples. *Evidence Based Nursing/Evidence-based Nursing*, *22*(3), 67–68. <https://doi.org/10.1136/ebnurs-2019-103145>
- Patel, M., Head, S., Dwyer, J., & Preyde, M. (2018). Youth Transition Home from Residential Mental Health Treatment: Caregivers' Perspective. *Child & Adolescent Social Work Journal*, *36*(5), 485–494. <https://doi.org/10.1007/s10560-018-0572-2>
- Preyde, M., Frensch, K., Cameron, G., Hazineh, L., & Riosa, P. B. (2011). Mental health outcomes of children and youth accessing residential programs or a home-based alternative. *Social Work in Mental Health*, *9*, 1–21.
- Puber / Vriendschap: vrienden steeds belangrijker / Nederlands Jeugdinstituut.* (z.d.). <https://www.nji.nl/ontwikkeling/vriendschappen-en-leeftijdsgenoten>
- Rabley, S., Preyde, M., & Gharabaghi, K. (2014). A survey of adolescents' perceptions of their relationships with nonparental caregivers in group home settings: An attachment perspective. *Children And Youth Services Review*, *40*, 61–70. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2014.02.012>
- Ramos, C., Stams, G. J., Stoel, R., Faas, M., Van Yperen, T. A., & Dekovic, M. (2006). Het meten van cliënttevredenheid in de jeugdzorg. *Kind en Adolescent*, *27*(3), 99–105. <https://doi.org/10.1007/bf03060989>
- Riemersma, Y., Harder, A., Zijlstra, E., Post, W., & Kalverboer, M. (2023). Static and dynamic factors underlying placement instability in residential youth care: A scoping review. *Children And Youth Services Review*, *155*, 107298. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2023.107298>
- Riemersma, Y., Zijlstra, E., Post, W., Harder, A., Kalverboer, M. (z.d.). Onderzoek naar de

- uitkomsten van alternatieve vormen van residentiële jeugdhulp. Faculteit gedrags- en orthopedagogiek. *Rijksuniversiteit Groningen*.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2017). *Self-determination theory: Basic psychological needs in motivation, development, and wellness*. The Guilford Press. <https://doi.org/10.1521/978.14625/28806>
- Sala, G., Jopp, D., Gobet, F., Ogawa, M., Ishioka, Y., Masui, Y., Inagaki, H., Nakagawa, T., Yasumoto, S., Ishizaki, T., Arai, Y., Ikebe, K., Kamide, K., & Gondo, Y. (2019). The impact of leisure activities on older adults' cognitive function, physical function, and mental health. *PloS One*, *14*(11), e0225006. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0225006>
- Samson. (2012). Omringd door zorg, toch niet veilig. In Rijksoverheid. Boom Amsterdam. <https://open.overheid.nl/repository/ronl-archieff-4c8bf95f-7470-4f95-b3a1-41052b650ad9/1/pdf/deel-1-omringd-door-zorg-toch-niet-veilig-tcm109-4542241.pdf>
- Self-Determination Theory: Basic Psychological Needs in Motivation, Development, and Wellness. (2017). In *Guilford Press eBooks*. <https://doi.org/10.1521/978.14625/28806>
- Singstad, M. T., Wallander, J. L., Greger, H. K., Lydersen, S., & Kaye, N. S. (2021). Perceived social support and quality of life among adolescents in residential youth care: a cross-sectional study. *Health And Quality Of Life Outcomes*, *19*(1). <https://doi.org/10.1186/s12955-021-01676-1>
- Stein, M. (2006). Research Review: Young people leaving care. *Child & Family Social Work*, *11*(3), 273–279. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2206.2006.00439.x>
- Stott, T. (2013). Transitioning youth: Policies and outcomes. *Children And Youth Services Review*, *35*(2), 218–227. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2012.10.019>
- Thoburn, J. (2016). Residential care as a permanence option for young people needing longer-term care. *Children And Youth Services Review*, *69*, 19–28. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2016.07.020>
- Tuenter, T., Donkers, E., Batyрева, I., Redan, S., & Kisjes, E. (2022). Ondersteuning op weg naar volwassenheid: Werkzame elementen uit de internationale wetenschappelijke literatuur. In *Nederlands Jeugdinstituut*. Nederlands Jeugdinstituut. Geraadpleegd op 21 februari 2024, van <https://www.nji.nl/sites/default/files/2022-05/Ondersteuning-op-weg-naar-volwassenheid.pdf>
- Van Abeelen, F. (2019). Verregaande transformatie in Geldrop-Mierlo met het Heppie (t)Huis. *Jeugdbeleid*, *13*(4), 189–193. <https://doi.org/10.1007/s12451-019-00216-9>
- Van Schie, L., Mulder, E., Nijhof, K., van Domburgh, L., Harder, A., Konijn, C., Kolkman,

- J., Kranenburg, M., Lekkerkerker, L., & Popma, A. (2020). Kleine groepen bij grote problemen: kleinschalige voorzieningen als alternatief voor gesloten jeugdhulp. Longitudinale Effectmonitor JeugdzorgPlus. Nijmegen.
- Vries, M. R., Kroesbergen, H., & Mathijssen, J. (2013). Bemoezorg in de Jeugdgezondheidszorg: een studie naar doelgroep, interventie-methoden en doelrealisatie. *TSG. Tijdschrift Voor Gezondheidswetenschappen/TSG*, *91*(4), 209–216. <https://doi.org/10.1007/s12508-013-0077-5>
- Whittaker, J. K., Holmes, L., Del Valle, J. F., Ainsworth, F., Andreassen, T., Anglin, J., Bellonci, C., Berridge, D., Bravo, A., Canali, C., Courtney, M., Currey, L., Daly, D., Gilligan, R., Grietens, H., Harder, A., Holden, M., James, S., Kendrick, A., . . . Zeira, A. (2016). Therapeutic Residential Care for Children and Youth: A Consensus Statement of the International Work Group on Therapeutic Residential Care*. *Residential Treatment For Children & Youth*, *33*(2), 89–106. <https://doi.org/10.1080/0886571x.2016.1215755>
- Yperen, T. V., Maat, A. V. D., Prakken, J., & Nederlands Jeugdinstituut. (2019). *Het groeiend jeugdzorggebruik: Duiding en aanpak* [Report]. <https://www.nji.nl/system/files/2021-04/Het-groeiend-jeugdzorggebruik-Duiding-en-aanpak.pdf>

Bijlage A

Codeboom

Ervaringen in kleinschalige woonvoorziening X

Doelrealisatie

Welzijn

- Alcohol/roken/drugs
- Communicatieve vaardigheden jeugdige
- Emoties jeugdige
- Emotionele steun en verbondenheid vanuit kleinschalige woonvoorziening
- Huisregels bij de kleinschalige woonvoorziening
- Huisregels bij ouder thuis
- Karaktereigenschappen jeugdige
- Negatieve zelfperceptie en problematische denkpatronen
- Ongewenst gedrag jeugdige
- Overgang naar zelfstandigheid
- Overplaatsingen
- Persoonlijke groei en ontwikkeling van de jeugdige
- Visie van de kleinschalige woonvoorziening
- Welzijn sinds plaatsing
- Welzijn vooraf aan plaatsing

School

- Schoolgang vooraf aan plaatsing
- Schoolgang sinds plaatsing
- Behalen van een diploma
- Wisseling en uitval van leerkrachten

Werk

- Werk sinds plaatsing
- Werk vooraf aan plaatsing
- Dagbesteding

Vrije tijd

- Vrijtijdsbesteding jeugdige
- Activiteiten in de kleinschalige woonvoorziening
- Sport

Relatie

- Relatie
- Seksualiteit

Stabiliteit

Continuïteit in hulp

- Impact overplaatsing (mentaal en fysiek)
- Contact tussen ouder en jeugdige
- Structuur
- Overgang thuis naar kleinschalige woonvoorziening
- Escalaties
- Mate van continuïteit in zorg en ondersteuning
- Omgevingsfactoren
- Huisgenoten
- Vertrouwen

Band met pedagogisch medewerker

- Band met hulpverleners

Toekomstbeeld

- Toekomstperspectief: zelfstandigheid
- Toekomstperspectief: materieel
- Toekomstperspectief: onduidelijk

Tevredenheid

Aangeboden hulp

- Individuele behoeftes
- Woonsituatie

Veiligheid en stabiliteit

- Tevredenheid door de tijd heen
- Gevoel van veiligheid en geborgenheid

Extra hulp

- Extra aangeboden hulp
- Ondersteuning vanuit de pedagogisch medewerker
- Samenwerking tussen ouder en pedagogisch medewerker

Sociaal netwerk

- Familie factoren
- Sociaal netwerk sinds plaatsing
- Sociaal netwerk vooraf aan plaatsing
- Contact tussen ouder en jeugdige
- Contact tussen hulpverlener en jeugdige

Bijlage B

Codelijst

Doelrealisatie: activiteiten in de kleinschalige woonvoorziening

Doelrealisatie: behalen van een diploma

Doelrealisatie: communicatieve vaardigheden jeugdige

Doelrealisatie: contact tussen hulpverlener en jeugdige

Doelrealisatie: dagbesteding

Doelrealisatie: emoties jeugdige

Doelrealisatie: emotionele steun en verbondenheid vanuit kleinschalige woonvoorziening

Doelrealisatie: extra aangeboden hulp

Doelrealisatie: familie factoren

Doelrealisatie: huisregels bij de kleinschalige woonvoorziening

Doelrealisatie: huisregels bij ouder thuis

Doelrealisatie: karaktereigenschappen jeugdige

Doelrealisatie: negatieve zelfperceptie en problematische denkpatronen

Doelrealisatie: ondersteuning vanuit de pedagogisch medewerker

Doelrealisatie: ongewenst gedrag jeugdige

Doelrealisatie: overgang naar zelfstandigheid

Doelrealisatie: overplaatsingen

Doelrealisatie: persoonlijke groei en ontwikkeling van de jeugdige

Doelrealisatie: relatie

Doelrealisatie: samenwerking tussen ouders en pedagogisch medewerkers

Doelrealisatie: schoolgang sinds plaatsing

Doelrealisatie: schoolgang vooraf aan plaatsing

Doelrealisatie: seksualiteit

Doelrealisatie: sociaal netwerk sinds plaatsing

Doelrealisatie: sociaal netwerk vooraf aan plaatsing

Doelrealisatie: sport

Doelrealisatie: visie van de kleinschalige woonvoorziening

Doelrealisatie: vrijetijdsbesteding jeugdige

Doelrealisatie: welzijn sinds plaatsing

Doelrealisatie: welzijn vooraf aan plaatsing

Doelrealisatie: werk sinds plaatsing

Doelrealisatie: werk vooraf aan plaatsing

Doelrealisatie: wisseling en uitval van leerkrachten

Stabiliteit: alcohol/roken/drugs

Stabiliteit: band met hulpverleners

Stabiliteit: contact tussen ouder en jeugdige

Stabiliteit: escalaties

Stabiliteit: huisgenoten

Stabiliteit: impact overplaatsing (mentaal en fysiek)

Stabiliteit: mate van continuïteit in zorg en ondersteuning

Stabiliteit: omgevingsfactoren

Stabiliteit: overgang thuis naar kleinschalige woonvoorziening

Stabiliteit: structuur

Stabiliteit: toekomstperspectief: materieel

Stabiliteit: toekomstperspectief: onduidelijk

Stabiliteit: toekomstperspectief: zelfstandigheid

Stabiliteit: vertrouwen

Tevredenheid: door de tijd heen

Tevredenheid: gevoel van veiligheid en geborgenheid

Tevredenheid: individuele behoeftes

Tevredenheid: woonsituatie

Bijlage C

Interviewleidraad kind

Kind: (bij overplaatsingen levenslijn en huizen, bij 16- groep ook levenslijn).

Dag ...

We hebben nu een aantal vragenlijsten ingevuld over hoe het met jou gaat en hoe jij het hier ervaart. Ik zou jou graag nog een aantal vragen stellen over hoe het met jou is gegaan sinds je bij [plek start onderzoek] bent komen wonen. Vind je dat goed?

Doelrealisatie:

Dit is een lijn met jouw leven. Hier leerden wij elkaar kennen en kwam je bij .... wonen.

Weet je dat nog? Bij verhuizing: ik leg een huisje neer op het moment dat je bent verhuisd.

Hoe is het met jou gegaan sinds [de start van het onderzoek/eerste plek]?

Hoe je je gevoeld sinds [de start van het onderzoek/eerste plek]?

- Eventueel vragen naar school/werk, vrije tijd, sociaal netwerk, extra hulp indien de jongere dit zelf niet aangeeft

(bij verschillende plekken alles per vorm bespreken; als eerste woonde je op deze plek; hoe ging het met jou; hoe voelde je je toen?, hoe ging het op school etc.)

Tevredenheid hulp:

Zou je de plek/verschillende plekken voor mij willen inkleuren? Waar denk je aan bij die plek? (alleen bij overplaatsingen)

Jij woont hier nu .... maanden. Hoe heb jij de hulp hier tot nu toe ervaren? Wat vond je fijn, wat vond je niet fijn?

[bij instabiel verblijf]; Hoe heb je de hulp bij ... ervaren? Wat vond je fijn, wat vond je niet fijn?

(per vorm uitvragen)

Stabiliteit:

Bij stabiliteit verblijf: Jij verblijft hier nu 1,5 jaar, hoe is dat voor jou?

Bij instabiel verblijf: Jij bent sinds de start van het onderzoek .. keer verhuisd, hoe is dat voor jou? Hoe vond je dat?

Hoe kijk jij naar de toekomst?

Bijlage D

Interviewleidraad professional en ouder

Pedagogisch medewerker/ouder:

Dag ...

u/Je hebt nu een aantal vragenlijsten ingevuld over hoe het met [kind] gaat en hoe hij/zij het hier ervaart. Ik zou u/jou graag nog een aantal vragen stellen over hoe het met [kind] is gegaan sinds hij/zij is gestart met het onderzoek [mogelijk] bij jullie is komen wonen. Vind u/je dat goed?

Doelrealisatie:

Hoe is het met [kind] gegaan sinds [de start van het onderzoek/eerste plek]?

Hoe heeft [kind] zich gevoeld sinds [de start van het onderzoek/eerste plek]?

- Eventueel vragen naar school/werk, (vrije tijd), sociaal netwerk, extra hulp bij verschillende plekken alles per vorm bespreken

Tevredenheid hulp:

[kind] woont hier nu .... maanden. Hoe heeft [kind] het hier ervaren? Wat vindt hij/zij fijn? En niet fijn?

[bij instabiel verblijf – alleen ouders]; hoe heeft uw kind woonplek ... ervaren? Wat vindt hij/zij fijn? En niet fijn?

(per vorm uitvragen)

Stabiliteit:

Bij stabiliteit verblijf: [kind] woont hier nu 1,5 jaar; hoe is dat voor hem/haar?

Bij instabiel verblijf (kan alleen bij ouder): [kind] is sinds de start van het onderzoek ... keer verhuisd, hoe is dat voor hem/haar?

Voor pm'er bij instabiel verblijf:

Bij verhuizing jeugdige: [kind] is verhuisd, hoe is dat voor hem/haar?

Bij instabiliteit verblijf (bij laatste pm'er): [kind] woont hier nu ... maanden; hoe is dat voor hem/haar?

Hoe kijkt hij/zij naar de toekomst?

Bijlage E

Interviewleidraad follow-up meting

Kind:

Dag ...

Een jaar geleden hebben we elkaar voor het laatst gezien. Nu wil ik graag weten hoe het dit afgelopen jaar met jou is gegaan. Vind je dat goed?

Ik heb een levenslijn meegenomen. Deze lijn staat voor het afgelopen jaar. Het begin van de lijn is het moment dat wij elkaar voor het laatst hebben gezien voor het onderzoek en het einde van de lijn is nu. Ik heb huizen meegenomen en stenen en bloemen. De huizen mag je neerleggen op de momenten dat je bent verhuisd. De stenen staan voor niet leuke herinneringen en de bloemen voor leuke herinneringen. Je hoeft niet alles te gebruiken.

Doelrealisatie:

- Ik zie een aantal bloemen en stenen liggen. Waar staan deze voor?
  - Mogelijke vragen: Hoe was dat voor jou? Wat gebeurde er toen? Hielp iemand jou? Hoe ben je hiermee omgegaan? Had het gevolgen? Hoe kwam dat? Hoe ging het voor die tijd, hoe ging het daarna?
- Ook vragen naar welzijn (gevoeld), school/werk, vrije tijd, sociaal netwerk, extra hulp; indien de jongere dit zelf niet aangeeft

Daarnaast vragen naar de stabiliteit (verloop) van het welzijn, school, vrije tijd, sociaal netwerk, extra hulp (is dit veranderd gedurende het jaar)

Tevredenheid hulp:

Zou je de plek/verschillende plekken voor mij willen inkleuren? Waar denk je aan bij die plek? (mag ook woorden zijn als kleuren te kinderachtig is)

Jij woont hier nu .... maanden. Hoe heb jij de hulp hier het afgelopen jaar ervaren? Wat vond je fijn, wat vond je niet fijn?

[bij instabiel verblijf]; hoe kijk je terug op de verschillende woonplekken (fijn en niet fijn uitvragen)? Wat heeft hiervoor gezorgd?

Daarnaast vragen naar de stabiliteit van de gevoelens ten opzichte van de woonvorm (specifiek vragen naar thuisgevoel). (hoe is het verloop over tijd geweest).

Stabiliteit:

Bij stabiliteit verblijf: Jij verblijft hier nu ... maanden, hoe is dat voor jou?

Bij instabiel verblijf: Jij bent het afgelopen jaar .. keer verhuisd, hoe is dat voor jou? Hoe vond je dat?

Hoe kijk jij naar de toekomst?